॥९॥ स्त्रीणामिति स्त्रीबुद्धिमनुसृत्यैव बृहस्पत्यादिभिर्वचनाशास्त्रं प्रवर्तितमित्यत्युक्तिः॥१०॥ एताः पूजिताधिकृतावातुल्यवद्विकारं जनयंतीत्यर्थः॥११॥ एतदेवाह इमा इति इमाः स्त्रीरूपाः धार्मिक्य इति

स्त्रीबुद्ध्या न विशिष्येत तास्तु रक्ष्याः कथं नरैः॥ अनृतं सत्यमित्याहुः सत्यं चापि तथानृतं॥९॥ इति यास्ताः कथं वीर संरक्ष्याः पुरुषैरिह॥ स्त्रीणां बुद्ध्यर्थनिष्कर्षादर्थशास्त्राणि शत्रुहन्॥१०॥ बृहस्पतिप्रभृतिभिर्मन्ये सद्भिः कृतानि वै॥ संपूज्यमानाः पुरुषैर्विकुर्वंति मनो नृषु॥ अपास्ताश्च तथा राजन्विकुर्वंति मनः स्त्रियः॥ इमाः प्रजा महाबाहो धार्मिक्य इति नः श्रुतं॥१२॥ सत्कृता सत्कृताश्चापि विकुर्वंति मनः सदा॥ कस्ताः शक्तो रक्षितुं स्यादिति मे संशयो महान्॥१३॥ तथा ब्रूहि महाभाग कुरूणां वंशवर्धन॥ यदि शक्या कुरुश्रेष्ठ रक्षा तासां कदाचन॥ कर्तुं वा कृतपूर्वं वा तन्मे व्याख्यातुमर्हसि॥१४॥ ॥इति श्रीमहाभारते अनुशासनपर्वणि आनुशासनिके प॰ दानधर्मे स्त्रीस्वभावकथने एकोनचत्वारिंशोऽध्यायः॥३९॥ ॥छ॥ भीष्म उवाच एवमेव महाबाहो नात्र मिथ्यास्ति किंचन॥ यथा ब्रवीषि कौरव्य नारीं प्रति जनाधिप॥१॥ अत्र ते वर्तयिष्यामि इतिहासं पुरातनं॥ यथा रक्षा कृता पूर्वं विपुलेन महात्मना॥२॥ प्रमदाश्च यथा सृष्टा ब्रह्मणा भरतर्षभ॥ यदर्थं तच्च ते तात प्रवक्ष्यामि नराधिप॥३॥ नहि स्त्रीभ्यः परं पुत्र पापीयः किंचिदस्ति वै॥ अग्निर्हि प्रमदा दीप्तो मायाश्च मयजा विभो॥४॥ क्षुरधारा विषं सर्पो वन्हिरित्येकतः स्त्रियः॥ प्रजा इमा महाबाहो धार्मिक्य इति नः श्रुतं॥५॥ स्वयं गच्छंति देवत्वं ततो देवानियाद्भयं॥ अथाभ्यगच्छन्देवास्ते पितामहमरिंदम॥६॥ निवेद्यमानसं चापि तूष्णीमासन्नधोमुखाः॥ तेषामंतर्गतं ज्ञात्वा देवानां स पितामहः॥७॥ मानवानां प्रमोहार्थं कृत्या नार्योऽसृजत्प्रभुः॥ पूर्वसर्गे तु कौंतेय साध्व्यो नार्य इहाभवन्॥८॥ असाध्व्यस्तु समुत्पन्नाः कृत्याः सर्गात्प्रजापतेः॥ ताभ्यः कामान्यथाकामं प्रादाद्धि स पितामहः॥९॥ ताः कामलुब्धाः प्रमदाः प्रबाधंते नरान्सदा॥ क्रोधं कामस्य देवेशः सहायं चासृजत्प्रभुः॥१०॥ असज्जंत प्रजाः सर्वाः कामक्रोधवशं गताः॥ न च स्त्रीणां क्रियाः काश्चिदिति धर्मो व्यवस्थितः॥११॥ निरिंद्रिया ह्यशास्त्राश्च स्त्रियो नृतमिति श्रुतिः॥ शय्यासनमलंकारमन्नपानमनार्यतां॥१२॥

श्रुतिमात्रं सावित्र्यादिषु दृष्टं॥१२॥ अनुभवस्तु न तथेत्याह सत्कृतेति॥१३॥१४॥ इति अनुशासनपर्वणि नैलकंठीये भारतभावदीपे एकोनचत्वारिंशोऽध्यायः॥३९॥ ॥छ॥ एवमेवेत्यध्यायस्य तात्पर्यं नानारूपेभ्यो विटेभ्यो योगबलेनैव स्वभावचपलाः स्त्रियः संरक्षितुं शक्या नान्यथेति॥१॥२॥३॥४॥५॥६॥७॥८॥९॥१०॥११॥१२॥

Digitized by Google